

Nr 372

Av herrar Gustavsson i Alvesta och Eriksson i Bäckmora, om viss
ändring av 22 § kommunalskattelagen.

(Lika lydande med motion nr 308 i Första kammaren)

Vid upplåtelse av mark för olika allmännyttiga ändamål, och detta gäller i allra högsta grad för skogsmark, uppstår beskattningssituationer som i olika alternativ kan vara av avsevärd ekonomisk betydelse för upplåtaren. En del har redan tillrättalagts, såsom att servitutsupplåtelser för all framtid mot en engångsersättning betraktas som försäljning av mark samt att realisationsvinstbeskattningen bortfaller vid expropriationshot, men kvar står fortfarande vissa förhållanden som nedan skall behandlas och som är irriterande och i många fall innebär onödiga såväl kostnader som ekonomiska engagemang för den som behöver förvärva mark.

Följande upplåtelseformer förekommer:

- a) upplåtelse med äganderätt,
- b) upplåtelse av nyttjande- eller servitutsrätt för obegränsad tid mot en engångsersättning,
- c) upplåtelse enl. b) mot årlig ersättning eller annan årlig nyttighet,
- d) upplåtelse för begränsad tid mot engångs- eller årlig ersättning.

Innan de olika upplåtelseformerna behandlas skall något redogöras för hur inkomsten från på upplåtet område befintlig skog beskattas. Skog som avyttras i samband med upplåtelse av mark beskattas olika beroende på vilken form upplåtelsen har.

Sker upplåtelsen med äganderätt eller nyttjanderätt för all framtid skall avyttring av skog anses ha skett i samband med avyttring av mark. Om upplåtelsen däremot är tidsbegränsad skall densamma anses ha skett utan upplåtelse av mark.

Vid inkomstberäkning av avyttrad skog från upplåtet område får i båda fallen avdrag göras för värdet av den kubikmassa som fanns på området när detsamma eller fastigheten förvärvades av upplåtaren (ingående virkesförråd). Andra avdragsmetoder är tillåtna, men dessa är i regel oförmånligare än denna s. k. förrådsmetod.

Vid avdragets beräkning skall i det första fallet, när avyttringen anses ha skett i samband med avyttring av mark, det ingående virkesförrådet prissättas med det pris som erhållits vid avyttringen, medan i det andra fallet prissättning skall ske med det pris skogen betingade, när upplåtaren förvärvade fastigheten.

Med den skogs- och penningvärdeförändring som skett, särskilt vid långa innehav, innebär detta att avdragsberäkningen kan komma att i ena fallet göras efter exempelvis 40 kr./m³sk, och i andra fallet efter 2 à 3 kr./m³sk.

I första fallet beskattas således endast den sparade tillväxten, medan i andra fallet såväl denna som värdestegringen på det ursprungliga virkesförrådet beskattas som inkomst.

a) *Upplåtelse med äganderätt*

Denna form av upplåtelse förekommer t. ex. vid statens förvärv av mark för flygfält. I dylika fall måste skogen ingå i förvärvet för att den skall anses avyttrad i samband med avyttring av mark, vilket många gånger innebär onödiga kostnader och förluster vid försäljning, samt kostnader för utredning om virkesvärdet där upplåtarna normalt själva kunnat avverka och försälja sin skog.

Ersättningar för mark och bestående skador är skattefria.

b) *Upplåtelse av nyttjande- och servitutsrätt för obegränsad tid mot engångsersättning*

Alla engångsersättningar för mark o. d. är skattefria, och skogen anses avyttrad i samband med avyttring av mark även om upplåtaren själv avverkar och tillgodogör sig virket.

c) *Upplåtelse av nyttjande- och servitutsrätt mot årlig avgift eller annan årlig nyttighet*

Denna form av upplåtelse är icke vanlig, men de årliga inkomsterna blir beskattningsbara och eventuell avyttring av skog kommer att anses som om den skett utan avyttring av mark.

d) *Upplåtelse för begränsad tid*

Denna upplåtelseform erbjuds ofta markägarna av militära och andra statliga organ t. ex. för radaranläggningar, järnvägsbreddningar o. d. Oavsett om tiden är 25 eller 50 år betraktas alla ersättningar för mark och intrång som beskattningsbar inkomst.

Avyttring av skog från området anses ha skett utan samband med avyttring av mark oberoende av om skogen följer med i uppgörelsen eller ej.

Då skattekonsekvenserna i de olika upplåtelseformerna många gånger är av den storleksordningen att de betyder mer än hela ersättningen för marken, måste de olika organen för att få frivillig uppgörelse lösa mark för all framtid där behovet kanske endast gällt t. ex. 25 år. Vidare måste förvärvaren av mark för t. ex. flygfält engagera sig i miljonaffärer med virke och skog.

Enligt vår uppfattning är det nödvändigt att en ändring av kommunal-skattelagen § 22 kommer till stånd så att upplåtelse av mark mot en engångs-

ersättning, som avser 25 år eller längre tid och som föranletts av allmännyttiga skäl och kunnat bli föremål för expropriation, skall i alla avseenden jämföras med avyttring av mark, och all avyttring av skog som skett i samband med dylik upplåtelse skall anses ha avyttrats i samband med avyttring av mark oberoende av vem som tillgodogör sig virket.

Med stöd av ovanstående hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om ändring av kommunalskattelagen § 22 i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 26 januari 1966

Rune Gustavsson

i Alvesta

John Eriksson

i Bäckmora
